

Fracties van SGP en CDA

D2022-11-001147

Ons kenmerk	2022-056122	Behandeld door	
Uw brief	24 oktober 2022	Documentnummer	D2022-11-001147
Uw kenmerk		Datum verzonden	
Betreft	Beantwoording schriftelijke vragen op grond van artikel 47 Toeslagen van € 1.300 weet armen niet te bereiken		

Geachte heer, mevrouw,

Op 24 oktober 2022 heeft uw Fractie schriftelijke vragen op grond van artikel 47 van het Reglement van orde gesteld. Hieronder staan de door u gestelde vragen (in cursief) en de antwoorden op uw vragen.

Uw tekst voorafgaande aan de gestelde vragen is als volgt:

" Berichtgeving via de NOS bracht ons onlangs ter kennis dat er in de vier grote steden naar schatting 26.000 huishoudens zijn die tot op heden geen beroep doen op de energietoeslag van € 1.300,-, terwijl zij daar vanwege hun lage inkomen wel recht op hebben. Teruggerekend naar de schaal van Waalwijk zou dat gaan om ca. 550 huishoudens. Waarbij elk huishouden dat niet die steun krijgt die bitterhard nodig is en waar zij recht op hebben, er een te veel is. Wij zijn hier echt van geschrokken.

Wat zouden hiervan nu oorzaken kunnen zijn. De CDA fractie heeft hier eerder al mondelinge vragen over gesteld. We steken nu samen een spade dieper. Gaat het om ouderen, die wat minder vaardig zijn met formele taal en het gebruik van computers? Is de doelgroep niet bekend bij de gemeente? Is de doelgroep niet of niet voldoende bekend met regelingen waarvan zij gebruik mogen en kunnen maken?

Zijn de regelingen te ingewikkeld? Hebben ouderen en / of minima te weinig vertrouwen in de overheid en laten zij het er daarom maar bij zitten? Is het hebben en hanteren van DigiD een te hoge drempel? Ondanks het gegeven dat ook gesteld kan worden dat veel huishoudens wel gebruik maken van de mogelijkheid om de energietoeslag aan te vragen, moet enkel en alleen uit het oogpunt van procedurele en sociale rechtvaardigheid alles op alles worden gezet om die huishoudens te bereiken en te bedienen die recht hebben op energietoeslag. Dat dient ook voor de gemeente Waalwijk een erezaak te zijn.

Uit pure nieuwsgierigheid hebben wij het aanvraagformulier voor de energietoeslag even erbij gezocht. Omdat wij enigszins bekend zijn met de opzet van de gemeentelijke website lukte dat gelukkig nog wel. We hebben het even doorgenomen. Wanneer we kijken naar alle bewijsstukken, documenten, bijlagen, etc. die moeten worden aangeleverd, dan worden we daar echt een beetje stil van. Moet dit nu echt zo, kan dit niet eenvoudiger, zo vragen wij ons in gemoede af. Daarom van onze fracties de volgende vragen".

Vraag 1

Kunt u ons bij benadering, wellicht exact, aangeven hoeveel huishoudens in de gemeente Waalwijk geen gebruik maken van de (extra) energietoeslag?

Antwoord vraag 1

Op basis van een analyse van KWIZ voor de gemeente Waalwijk (KWIZ is een bureau voor onderzoek, advies en informatiemanagement in het sociaal domein) wordt ingeschat dat per 1 januari 2022 in Waalwijk:

- 1.894 gezinnen wonen met een inkomen tot 120% van het geldende minimumniveau ZONDER vermogen.
- 2.336 gezinnen wonen met een inkomen tot 120% van het geldende minimum MET vermogen.

Voor het recht op energietoeslag lage inkomens telt het vermogen niet mee. Er wordt niet gekeken of het huishouden te maken heeft met een hoge energierekening of woont in een woning met een laag energielabel. De omvang van de potentiële doelgroep wordt, op basis van de laatste cijfers, ingeschat op 2.336 huishoudens. Per 1 november hebben 2.157 Waalwijk huishoudens de energietoeslag toegekend gekregen van in totaal € 1.300. 92,3% van de doelgroep is bereikt. Van de potentiële doelgroep hebben nog 179 huishoudens recht op de toeslag. Baanbrekers heeft op dit moment 450 aanvragen energietoeslag in behandeling. Dit is voor de gemeenten Heusden, Loon op Zand en Waalwijk samen. Het is niet mogelijk om, van de in behandeling zijnde aanvragen, het aantal aanvragen uit Waalwijk te filteren, zodat we nu niet kunnen melden hoeveel Waalwijkse aanvragen nog in behandeling zijn.

Vraag 2

Kunt u ons bij benadering, wellicht exact, aangeven welke oorzaken u hiervoor ziet?

Antwoord vraag 2

Wij lezen in uw introductietekst van uw vragen een aanname dat er in Waalwijk een (te) laag bereik is. Op basis van de realisatiecijfers per 1 november 2022 vinden wij het bereik hoog. Uiteraard willen wij iedereen die recht op de toeslag bereiken en zullen wij onze communicatie en de geboden ondersteuning via Contourdetwern en het team Schuldhulpverlening van teamWijZ voort zetten, zodat het percentage bereikte huishoudens nog hoger wordt.

Vraag 3

Kunt u ons bij benadering, wellicht exact, aangeven hoe u deze oorzaken gaat bestrijden en uit welke stappen uw concrete plan van aanpak in deze is?

Antwoord vraag 3

Zie antwoord op vraag 2.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u zelf de huidige situatie rond dit onderwerp?

Antwoord vraag 4

Op dit moment is 92,3 % van de potentiële doelgroep bereikt en we verwachten dat in de komende maanden het percentage hoger wordt. Het bereik is hoog en dat veel inwoners de weg naar de energietoeslag weten te vinden geeft aan dat de impact van de hoge inflatie en de hoge energierekening op het besteedbaar inkomen erg groot is. Om deze reden hebben wij in september het actieplan aanpak energiearmoede in Waalwijk aan u voorgelegd.

Vraag 5

Bent u met ons van mening dat het aanvraagformulier ten behoeve van de energietoeslag, zie bijlage, behoorlijk ingewikkeld is en een behoorlijke inspanning van de aanvrager vraagt?

Antwoord vraag 5

Baanbrekers wil met dit formulier de inwoners met de minste inspanning de noodzakelijke wettelijke benodigde gegevens laten aanleveren. Ze willen zowel de aanvraagprocedure als de afhandelingsprocedure zo eenvoudig mogelijk houden. De energietoeslag lage inkomens is een vorm van bijzondere bijstand en valt daarom onder de werkingssfeer van de Participatiewet. Het blijft een uitdaging om scherp aan de wind te zeilen en de procedures en de formulieren zo eenvoudig mogelijk te maken en te blijven voldoen aan de wettelijke verplichtingen. De procedure

en de gebruikte formulieren zijn gebaseerd op landelijke handreikingen en modelteksten van Stimulansz. Baanbrekers geeft aan dat zij uiteraard open staan voor verbeteringen.

Wij vinden dat brieven, aanvraagformulieren in begrijpelijk taal (B1) geschreven moeten worden. Volgens "Waar staat je gemeenten" is 11 - 13 % van de Waalwijkse bevolking laaggeletterd. Dit betekent dat een grote groep inwoners niet in staat is om brieven, formulieren enz. op B1 niveau te lezen. Er is een relatie tussen laaggeletterdheid zijn en het hebben van een laag inkomen. Daarom is er voor deze groep inwoners een steunstructuur beschikbaar. Deze steunstructuur bestaat uit het bieden van ondersteuning (bijv. via Contourdetwern en het IDO) en het versterken van basisvaardigheden (lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden) via het Taalhuis Waalwijk. Gelet op het hoge bereik vinden wij dat veel inwoners, al dan niet met ondersteuning van het eigen netwerk of de bestaande steunstructuur in staat zijn gebleken een aanvraag in te dienen.

Vraag 6

Kan deze aanvraagprocedure, gelet op de omvang van de ondersteuning per huishouden en de snelheid waarmee deze moet worden verkregen, niet veel eenvoudiger worden gemaakt?

Antwoord vraag 6
zie antwoord vraag 5

Vraag 7

Is deze aanvraagprocedure opgezet vanuit het uitgangspunt om de burger met vertrouwen tegemoet te treden, of is deze procedure opgezet vanuit wantrouwen, gelet op de veelheid aan te leveren bewijsstukken? Wilt u dit toelichten?

Antwoord vraag 7

De regeling voor de eenmalige energietoeslag lage inkomens is opgezet vanuit vertrouwen. Er vindt uitsluitend een inkomenstoets plaats. Er hoeft niet getoetst te worden of er vermogen is, of er sprake is van flexibel / hoog energiecontract en of er sprake is van hoog energiegebruik omdat men woont in een woning met een laag energielabel.

Vraag 8

Bent u van mening dat u met deze procedure drempels wegneemt, dan wel verlaagt, zoals u in uw inclusieprogramma stelt? Op welke wijze spoort u de doelgroep op die nu (nog) geen gebruik maakt van deze regeling, hoe gaat u hen helpen, hoe gaat u ervoor zorgen dat zij krijgen waar zij recht op hebben?

Antwoord vraag 8

Ja, wij zijn van mening dat dit bij deze procedure is gebeurd. Zowel Baanbrekers als de gemeente Waalwijk hebben uitgebreid gecommuniceerd via diverse kanalen dat de energietoeslag aangevraagd kan worden. Er is een steunstructuur beschikbaar voor inwoners die bij het aanvragen hulp nodig hebben. Zie ook antwoord op vraag 5.

Vraag 9

Wat gebeurt er met de gereserveerde financiële middelen, voor energietoeslag bestemd, die niet bij de huishoudens terecht zijn gekomen ondanks het feit, dat zij hier recht op hebben?

Antwoord vraag 9

Hiervoor verwijzen we u naar het raadsvoorstel aanpak energiearmoede gemeente Waalwijk. De verwachte onderbesteding wordt ingezet voor het maatwerkfonds problematische energierekening.

In de verwachting u hiermede van dienst te zijn,

Hoogachtend,

HET COLLEGE VAN WAALWIJK,
de secretaris,

de burgemeester,

Michel Tromp

Sacha C.A.M. Ausems

Bijlagen: